

Do I Really Have to Do What My Parents Did? Minhag Avot
jziring@torontotorah.com

1. Whose customs?
 - a. Minhag HaMakom – the custom of the place; b. Minhag Avot – family custom; c. Minhag HaEdah – custom of the ethnic group; d. Minhag Yisrael
2. What kind of customs?
 - a. Non-Halachic customs; b. Mistaken customs; c. Customs to rule in accordance with a particular position

3. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף נ עמוד א – עמוד ב

ההולך ממקום שעושים למקום שאין עושים, או ממקום שאין עושים למקום שעושים - נותנין עליו חומרי מקום שיצא משם, וחומרי מקום שהלך לשם. ואל ישנה אדם מפני המחלוקת... גמ': בני ביישן נהוג דלא הוו אזלין מצור לצידון במעלי שבתא. אתו בנייהו קמיה דרבי יוחנן, אמרו לו: אבהתיך אפשר להו, אן לא אפשר לך. - אמר להו: כבר קיבלו אבותיכם עליהם, שנאמר שמע בני מוסר אביך ואל תטש תורת אמך. One who goes from a place where the [the custom is to work on Erev Pesach] to a place where they don't work, or from a place where they don't work to a place where they do work – we give him the stringencies of the place he left and the stringencies of the places he went to... The children of Beishan were accustomed not to go from Tyre to Sidon on the eve of the Sabbath. Their children went to R. Yohanan and said to him, For our fathers this was possible; for us it is impossible. He said to them, "Your fathers have already taken it upon themselves, as it is said, 'Hear my son, the instruction of thy father, and forsake not the teaching of thy mother.'"

4. כתוב שם לראב"ד מסכת פסחים דף טז עמוד ב

אם קבלו אותו על עצמם לבד יכולים הבנים לשנותו אם לא נהגו בו אחרים מיתת אביהם, ואם נהגו בו כבר קבלוהו ושוב אין מתירין אותו ואין נשאלין עליו

If they accepted it on themselves only, the children can change it if they did not act that way after their father's death. If they acted on it, they have already accepted it and we no longer permit it or seek [cancellation] for it.

5. פרי תואר יו"ד סימן לט

ולעולם בני בישן הם בני משפחת בישן כפשוטה

"Benei Beishan" are really members of the Beishan family, literally.

6. תלמוד בבלי מסכת חולין דף קה עמוד א

אמר מר עוקבא: אנא, להא מלתא, חלא בר חמרא לגבי אבא, דאילו אבא - כי הוה אכיל בשרא האידינא לא הוה אכל גבינה עד למחר עד השתא, ואילו אנא - בהא סעודתא הוא דלא אכילנא, לסעודתא אחריתא - אכילנא. אמר שמואל: אנא, להא מלתא, חלא בר חמרא לגבי אבא, דאילו אבא - הוה סייך נכסיה תרי זמני ביומא, ואנא לא סיירנא אלא חדא זימנא.

Mar 'Ukba said: In this matter I am as vinegar is to wine compared with my father. For if my father were to eat meat now he would not eat cheese until this hour tomorrow, whereas I do not eat [cheese] in the same meal but I do eat it in my next meal. Samuel said: In this matter I am as vinegar is to wine compared with my father. For my father used to inspect his property twice a day, but I do so only once a day

7. שו"ת הריב"ש שצט (וכן הוא ברוב רובו של הראשונים)

אלא כל בני העיר בכלל תקנתן, ואף הנולדים לאחר מכן. שהרי יכולים הציבור לעשות תקנה עליהם, ועל זרעם... וכתב הרמב"ן ז"ל... שאפילו בדברים שלא קבלו עליהם בני העיר בהסכמה, אלא שנהגו כן מעצמם, לעשות גדר וסייג לתורה, אף הבנים חייבין לנהוג באותו גדר... אלא ודאי, בני העיר יכולין לתקן עליהם, ועל הדורות הבאים.

All members of the city are included within the decree, even those born afterwards, for a community can make a decree on itself and its children... The Ramban writes that even things the members of the city did not agree to, but simply were accustomed to do to make a fence and protection for the Torah, the children are also obligated to act in accordance with that fence... [Citing the case of Beishan], rather it is certain: the members of the city can decree on themselves and the coming generations.

8. שו"ת חוות יאיר סימן קכו (מובא להלכה בפתי

ונראה לענ"ד דודאי קרא דשמע בני מוסר אביך וגו' הוא אסמכתא בעלמא... והואיל דאתינא להכי י"ל דדווקא קבלת רבים בקהילה דקביעו יחד... ומה דהחמיר ר"י על בני בישן הוא מצד המקום....

In my humble opinion it seems that he verse "hear my son the rebuke of your father" is just an *asmachta*... once we are discussing this, we should note that it is only a public acceptance in a community, that was established together... **and that which R"Y was stringent on Benei Beishan was because of the place.**

9. פתחי תשובה יורה דעה סימן ריד ס"ק ה (הערה על החוות יאיר מתשובת זכרון יוסף ח"ד סימן י"ד)

אין הבן מחוייב להתנהג בהנהגת אביו זולת מה שהתנהג גם הבן מאז שהגדיל... משא"כ אם הבן לא התחיל להתנהג מעולם כמנהג הטוב של אביו

A son is not obligated to follow the customs of his father, besides for those that the son was accustomed to after he became an adult... This is not the case if the son did not start following the good custom of his father...

10. פרי חדש סימן תצו (על בסיס הספר משא מלך)

ועל כל פנים הדין פשוט שאין הבן חייב לנהוג סייגים וגדירות אביו וההוא דבני בישן... שניא היא דבישן אינו שם איש אלא שם מקום דהיינו בית שאן

At any rate, the law is clear that a son is not obligated to follow the fences and protective customs of his father. The case of Benei Beishan... is difference because Beishan is not the name of a person, but the name of a place – i.e. Beit Shaan.

11. כן הוא בר' עובדיה יוסף (יחזה דעת א:יב, יביע אומר ג יו"ד סימן יא) רב פועלים (יו"ד סי' כ"ג), אגרות משה (יו"ד ג:סד)

12. ר' מימון אבי הרמב"ם, ב"חיבור התפילות" שלו

ואותם המנהגות אין לנו לבזותם, ומי שהנהיגם זריו ומשתדל הוא, כי הם מעיקרים נעשים, ולא יבוזו במנהג האומה. וכבר אמר הנביא ע"ה: "ואל תטוש תורת אמך" - דת אומתך אל תעזוב.

Those customs, we should not deride them. Those who developed the custom [showed] alacrity and effort, and are made from essential values, and you should not deride the custom of the nation. The Prophet said "do not abandon the teachings of your mother" – do not leave the religion of your nation.

13. רב יוסף שלום אלישיב, הערות על מסכת פסחים עמוד רצג

וגם יחיד שקיבל על עצמו הנהגה טובה הרי זה מחייב את זרעו דהא כתיב אל תטוש תורת אמך אלא שכל אחד אינו צריך לברר כל הנהגת אביו ולנהוג כמותו רק מה שקיבל גם על זרעו אחריי

And an individual who accepted upon himself a good custom, this obligates his children as it says "do not abandon the teachings of your mother". However, an individual does not have to choose all the customs of his father and act like it – only those things that his father accepted also on his children after him.

14. שו"ת החתם סופר בתשובה או"ח סימן קכב (כשיטת המהרשד"ם, ומביא ראיה מניירות שמשון)

מכל דין נראה לי עיקור לדינא, דנהי דהם עצמם יכולים להתיר, מכל מקום בניהם אין להם היתר...

From all this it seem that the essential law is that while they can nullify it, nevertheless, their children cannot nullify it.

15. פרי חדש אורח חיים סימן תצו

אבל הרב מהר"י קולון ס"ל דאף לאב אין לו התרה ואדרבה יש לדקדק ממ"ש וכ"ש בניהם יכולין לישאל עליו דגריע כח הבנים מכח האב ואם כן לדעת הסוברים שלאבות יש להם התרה כ"ש לבנים וזה הפך סברת הרשד"ם...

However, R. Kolon ruled that even the father can't nullify it. However, one should infer from what he wrote "and even more so the children afterwards" that the children are weaker than the father. If so, those who think the father can nullify, for sure the sons can. This is the opposite of Maharshdam.

16. פרי חדש אורח חיים סימן תצו

שני כתב מהרשד"ם בתשובה חלק יו"ד סימן מ' דע"כ לא פליגי אלא בדברים המותרים לגמרי ונהגו בהם איסור דהוי כאיסור חדש וע"כ הוי כמו נדר ויש לו התרה כשאר נדרים שהם לאסור את המותר אבל בדבר שיש בו מחלוקת בין החכמים ובמקום אחד נהגו כדברי האוסרים לא קבלו עליהם איסור חדש לשיאה נראה כמו נדר שהרי איסור זה אסור ועומד היה לדעת אותו חכם ע"כ והנה אמת נכון הדבר כשלא יש להם רב עליהם אבל אם יש להם חכם מובהק יכול להורות קולא בדבר שהרי הם לא נהגו כן אלא על פי אותו פוסק לאסור כסבורין שהדין כך וכיון שהרב יש לו ראיות לסתור דברי אותו פוסק אינן חייבין לילך אלא אחר השופט אשר יהיה בימים ההם ועל פיו יחנו ועל פיו יסעו ונמצא שהמנהג הא' על פי אותו פוסק היה מנהג בטעות וכבר כתבתי שבמנהג בטעות יש להתיר בפשיטות אף בלא התרה

Maharshdam (YD 40) wrote that they only argue about things that are totally permitted and they were accustomed to forbid them, which is like a new prohibition, and it must be like a vow which can be nullified like other vows which forbid the permitted. However, something which has a dispute concerning it among the scholars, and in one place they are accustomed [to follow] the words of those who forbid, they did not accept a new prohibition that it should be like a vow, for according to that scholar it is forbidden. Until here was his position. However, the truth is that this is only if they don't have a Rabbi. If they have an established scholar, he can rule leniently, for they only became accustomed like this based on that authority who forbade because they thought the law was like him. Since the rabbis has proof to contradict that authority, they are only obligated to follow the judge in their days, and they shall travel and camp based on his voice. It emerges that that first custom, based on that authority, is a mistaken custom, and I have already written that mistaken customs can be permitted without nullification.

17. פרי חדש אורח חיים סימן תצו

בני עיר אחת שנתגרשו וקבעו דירתן במקום אחר שיש בהם קולות וחומרות משונות ממנהג שלהם איך יתנהגו המגורשין אם כמנהג מקומם או כמנהג בני המקום שקבעו דירתם.... כל עיר חדשה אם נודע רוב אנשיה מהיכן באו הכל כמנהג אותו מקום שבאו משם עכ"ל וטעמ' דהויא עיר חדשה אבל אם הלכו לעיר א' שיש בה מנין אף על פי שהבאים הם מרובים יש להם דין יחיד וחייבין לנהוג חומרי מקום שהלכו לשם ופקעי מינייהו החומרות שהיו נוהגין במקומם

Members of a city that are exiled and establish their residence in another place which has different leniencies and stringencies from those they were accustomed to – how should the exiled one act? Like the custom of their place, or the members of the place they have now established themselves in?... Any new city – if it is known where must people come from, the custom will follow the place they came from. The reason is that it is a new city. However, if they came to a city that has a quorum, even if those who come are more numerous, they are like individuals and must follow the stringencies of the place they came to and the stringencies from the place they came from have been removed.

18. פרי חדש אורח חיים סימן תסח (בשם כתב בספר כנסת הגדולה [הגה"ט] בשם רבו מהרי"ט ז"ל)

דלא פקעי מיניה חומרי מקום שיצא משם עד שיוקבע בעיר שנוהגין בה היתר אבל לא בעיר שאין בה מנהג קבוע:

The stringencies of the place they left are not removed until they establish themselves in a city that has a lenient custom, but not in a city that has no established custom.

[Explanation from *Sefer Tal Amarti* (153): You need a new custom to replace the old one.]

19. שו"ת הרשב"א סימן רנג

במקומו של רבי אליעזר כורתין עצים לעשות פחמין לעשות אזמל. ולא מיחו בידם חכמים לפי שהן עושין כדברי רבם...ומן הדרך הזה כל שנהגו לעשות כל מעשיהם על פי אחד מגדולי הפוסקים במקום שנהגו לעשות כל מעשיהם על פי הלכות הרב אלפסי זכרוננו לברכה ובמקומות שנהגו לעשות כל מעשיהם על פי חבור הרמב"ם ז"ל והרי עשו אלו הגדולים כרבם. ומיהו אם יש שם אחד חכם וראוי להוראה ורואה ראה לאסור מה שהם מתירין נוהג בו איסור. שאין אלו כרבם ממש דבמקום רבם אילו יעשו שלא כדבריו יקלו בכבוד רבם במקומו. In R. Eliezer's place, they would cut wood to make charcoal to make the knife, and the sages did not protest as they were acting like their teacher...Based on this, whenever they have accustomed themselves based on one of the great authorities, [such as] the places where they act in all their actions based on the laws of Rif z"l, and the places where they always act based on Rambam's code -they have made these great ones their teachers. However, if there is a sage worth of ruling, and he sees a proof to forbid what they permitted, he can forbid it, for this is not actually their teacher, and if they were to act differently than their actual teacher in his place, it would be lessening the honor of their teacher in his place.

20. אורים ותומים סימן כ"ה קיצור תקפו כהן קכ"ג-קכ"ד

וקיימו וקבלו חכמי הדור לשמור ולעשות ככל האומר במטבע הקצר השלחן ערוך והרמ"א. ולדעתי אין ספק כי הכל בכתב מיד ה' השכיל על ידם כי קושיות רבות שהקשו עליהם האחרונים ותרצו בדרך חריף ועמוק...
The sages of the generation accepted and established to guard and do all that was said it the short formulation of Shulchan Aruch and Rama. In my opinion, there is no doubt that all is from G-d and was successful through their hands, for many questions that were asked by Achronim and they were answered with acuity and depth.

21. שו"ת יביע אומר חלק א - או"ח סימן מ

(ג) והנה ידוע מ"ש האחרונים ז"ל, שכל ספרדי שעושה כד' הרמ"א נגד הוראת מרן צריך כפרה...ומבואר ג"כ בש"ס שהחזיקו מאד בהוראת מרא דאתרא.. ולכן בודאי שבארצות הללו שהם אתרא דהרמב"ם ומרן ז"ל, כוונתייהו נקטינן, ואין לזוז מדבריהם ימין ושמאל.
It is known what the Achronim wrote: any Sefardi who acts like Rama against Maran needs atonement. It is clear in Shas that the rulings of the local authority were very powerful. Thus, it is certain that in these lands, where Rambam and Maran are the local authorities, we rule like them, and we cannot move from their words right or left.

22. שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ב סימן עה ד"ה ובדבר תלמיד

ובדבר תלמיד הישיבה שיש לו מנהגים אחרים מבית אביו ובישיבה יש מנהגים אחרים הנה בבית עצמו הוא בצנעא יכול להתנהג כמנהגי בית אביו, אבל בישיבה מוכרח להתנהג כמנהגי הישיבה.
A Yeshiva student who has different customs from his father's house and in Yeshiva there are other customs, in his house in private he can follow his father's customs, but in Yeshiva he must follow the Yeshiva's customs.

23. שו"ת שיח נחום סימן ל

בכל מנהג כזה צריך אדם להתחשב במשפחתו ובחבריו, שלא יהא 'יושב בין העומדים ולא עומד בין היושבים', כי זה נראה כיוהרא ומביא לריב וללזות שפתיים. בגלל המטען הרגשי שבעניין אני מורה לכל שואל לעשות כמו שעושה אביו כדי שלא לבזות את אביו רח"ל. ואפילו אם אביו מוחל... וגדול כבוד אביו"
With all customs like this, a person must take into account his family and friends, not to be "sitting among the standers or standing among the sitters," for this seems arrogant and leads to strife and gossip. Because of the emotion element in this issue, I advise all who ask me to do as their father's do, so as not to embarrass their fathers, G-d forbid, even if their fathers forgive it...and the honor of fathers is great.

24. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף סו עמוד א

אמר להן: הלכה זו שמעתי ושכחתי. אלא, הנה להן לישראל אם אין נביאים הן - בני נביאים הן.
He said to them: I heard this law and forgot it. Rather, leave Israel - if they are not prophets, they are the children of prophets.

25. שיעורים לזכר אבא מרי ז"ל

מסורת מעשית של הנהגת כלל ישראל בקיום מצוות וזו מיוסדת על הפסוק- 'שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך'... רבי יוסף דוב טען כנגד ואמר שאין ראיות וסברות יכולות להוכיח שום דבר במילי דשייכי למסורת של שאל אביך ויגדך. שם אין הסברה מכריעה כי אם המסורת עצמה. כך ראו אבות וכך היו נוהגים וכך צריכים לנהוג הבנים
[This is] the practical tradition, based on the customs of Israel in keeping of the commandments. This is based on the verse "ask your fathers and they will tell you, your elders and they shall say it to you."... R. Yosef Dov argued and said that proofs and logic cannot prove anything about the tradition of "ask your fathers and they will tell you." There, the logic does not decide, but the tradition itself. This is how the fathers acted, were seen, and this is how they children must act.
[Nefesh HaRav 88-89: History proves the truth or falsehood of certain positions.]

26. הקדמה ליד החזקה לרמב"ם

וכן יתבאר מהם המנהגות והתקנות שהתקינו או שנהגו בכל דור ודור כמו שראו בית דין של אותו הדור. לפי שאסור לסור מהם שנאמר לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל.
And we will explain the customs and decrees that were decreed or became the custom in each generation, as per the courts of that generation. For it is forbidden to stray from what they said, as it says "do not stray from what they tell you right or left."

27. שו"ת תשב"ץ חלק ג סימן קעט

ונשא איש מאנשי קהלה אחת אשה מאנשי קהלה אחרת אין ספק שהאש' היא נכללת עם בעלי' בכל חיובו דאשתו כגופו בכל הדברים ונפטר' מקהלת בית אביה. ודבר זה מלתא דפשיטא היא ואין בו ספק שלא יהיו שנים מסובין על שולחן אחד חלוקין בעסותיהן האסור לזה מותר

לזה... ונראה שאם יש לה זרע ממנו תשאר עם זרעה בכלל חיוביהם ותקנותיהם. ואם אין לה זרע ממנו תשוב לבית אביה. ודבר זה נלמד מן התורה ומדברי חז"ל מן התורה בת כהן שנשאת לישראל...

[A man] who is from one community who married a woman from another community – there is no doubt that the woman is included with the husband in all his obligations as “his wife is like his body” in all things and has left the community of her father. It is obvious, without a doubt, so that two will not sit at one table, divided by their dough – that which is forbidden to one is permitted to the other... [As for a widow], it seems that if she has children from him, she remains with her children, with their obligations and decrees. If she has not children, she returns to her father's house. We learn this from the Torah as Chazal concerning a daughter of a Kohen who marries a Yisrael...

28. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סימן קנה

האשה צריכה להתנהג כמנהג הבעל בין לחומרא בין לקולא. דהא דין מנהג בהולך ממקום למקום כשאין דעתו לחזור למקומו... והנה באשה לאחר נישואה שנחשבת בכל מקום נכנסה לרשות הבעל, הוא משום שמקומה להיות אצל הבעל מדאורייתא שזהו עיקר הנישואין. A wife must follow her husband, both in stringencies and leniencies. For this is the law of one who goes from one place to another and has no plan to return... and a woman, after marriage, is considered in all places in her husband's domain, because her place is with her husband biblically – that is the essence of marriage....

29. שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ב סימן יב

ולכן לדינא אין כתר"ה יכול למחות ביד אשתו הרבנית החשובה מללבש פאה נכרית, שאף אם כתר"ה רוצה להחמיר אינו יכול להטייל חומרותיו עליה שזהו רק דין שלה. Legally, he cannot protest when his prominent wife, the Rabbanit, wears a wig. Even if he wants to be stringent, he cannot force his stringencies on her, as this is her law.

30. Rabbi Chaim Jachter: <http://www.koltorah.org/ravj/divergentcustoms.htm>

Rav Ovadia Yosef... writes that this rule applies only to practices that her husband's family has practiced for generations, such as Kitniyot or Gebruchts. However, the wife is not obligated to adopt the stringent practices that her husband accepted upon himself....

Rav Yehuda Henkin (Teshuvot Bnai Banim 3:29)... acknowledges that common practice is to follow Rav Moshe's, Rav Ovadia's, and Rav Felder's rulings. However, Rav Henkin challenges the fundamental assumption of their ruling.... Rav Henkin... notes the dispute between Rabbeinu Tam and the Maharam of Rothenberg regarding when husband and wife come from different places whether a wife must move to the husband's town or vice versa (see Tur and Bait Yosef Even Haezer 75). The Rama (ibid. 7) and Bait Shmuel (E.H. 75: 7) rule that the Halacha accepts Rabbeinu Tam's ruling that the husband must move to the wife's town. If the husband must move to the wife's town, observes Rav Henkin, then he will be required to observe the local Halachic practices — those of the wife's family. Rav Henkin also asserts that Devarim 24: 1 does not constitute a Halachic norm that the marital home belongs to the husband in a metaphysical sense. It could be that the Torah merely reflects the sociological norm of the time that the marital home belonged to the husband, and upon divorce he sent her from his home. Rav Henkin argues that the Torah does not preclude the joint ownership by husband and wife of the marital home both in an economic and metaphysical sense.... Rav Henkin concludes that we should not abandon the accepted practice for wives to follow their husbands' family traditions. However, he rules that a wife may continue to follow her family's traditions regarding a matter that does not impinge on her relationship with her husband and does not impose a hardship on her. Rav Henkin requires that she stipulate with her fiancée before the marriage that she wants to continue to practice her own family's traditions. For example, this author's wife stipulated that she wished to continue to practice her family tradition to wait five hours between eating meat and milk rather than accepting this author's family tradition to wait six hours between eating meat and milk.

Rav Henkin wrote to this author (in an unpublished responsum) that if the husband is a convert or a Baal Teshuva and the wife's family has an unbroken chain of Halachic observance, the husband may adopt his wife's family traditions. He writes, though, that it might be more appropriate for the husband to follow the prevalent traditions of the community to which he belongs. Rav Henkin counsels that the husband should seek the guidance of his Rav in choosing the most appropriate approach to this issue.

Rav Chaim David Halevi (Teshumin 6: 84) writes that in a marriage where the wife is Halachically observant and the husband is not, the family should practice the wife's family's traditions. **Rav Zalman Nechemia Goldberg** told this author that he agrees with this ruling.